

Манейло С. В., ст. викл. Гордєєва-Герасимова Л. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ РІЗНИХ СТИЛІВ ЛІДЕРСТВА НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективне управління є ключовим чинником успіху підприємницької діяльності. Лідерство впливає на мотивацію персоналу, організаційну культуру, рівень продуктивності та здатність компанії адаптуватися до змін. Вибір стилю керівництва визначає, як швидко приймаються рішення, наскільки ефективною є командна взаємодія та чи здатне підприємство до інноваційного розвитку.

Науковці та практики менеджменту виділяють три основні стилі керівництва: авторитарний, демократичний і ліберальний. Кожен із них по-різному впливає на ефективність підприємницької діяльності, що можна простежити на прикладах успішних компаній [1]. Авторитарний стиль керівництва характеризується жорстким контролем керівника над усіма аспектами діяльності організації. Лідер приймає рішення самостійно, не враховуючи думку підлеглих. Комунікація здійснюється зверху вниз, а ініціативність працівників обмежена [3]. Такий стиль лідерства часто використовується в умовах жорсткої конкуренції та кризових ситуацій, коли необхідно швидко приймати рішення та зберігати високий рівень дисципліни.

На початку ХХ століття Генрі Форд впровадив авторитарний стиль управління на своїх заводах. Жорстка регламентація виробничого процесу та чітка дисципліна дозволили значно підвищити ефективність праці, проте працівники відчували сильний тиск і брак мотивації до творчої діяльності.

Демократичний стиль ґрунтується на залученні співробітників до процесу прийняття рішень. Керівник відіграє роль модератора, сприяючи командній роботі та ініціативності персоналу. Такий підхід підвищує рівень мотивації та задоволеності роботою. Позитивно впливає на мотивацію, продуктивність та інноваційний розвиток компанії [3]. Прикладом може бути компанія Google широко застосовує демократичний стиль керівництва, надаючи працівникам свободу у виборі методів виконання завдань та заохочуючи творчість. Це сприяє розвитку інновацій та високому рівню лояльності співробітників.

Ліберальний стиль передбачає мінімальне втручання керівника у роботу підлеглих. Працівники мають високу ступінь самостійності, а менеджер виконує функцію консультанта [2]. Такий підхід ефективний у висококваліфікованих командах, де працівники мають достатній рівень відповідальності. Ліберальний стиль управління ефективний у сферах, де потрібна висока самостійність працівників, зокрема в творчих та інноваційних індустріях [3]. Прикладом може послужити ІТ-компанія Valve використовує ліберальний стиль керівництва, надаючи співробітникам можливість самостійно обирати проекти.

Отже визначемо, кожен стиль керівництва має свої переваги та недоліки. Авторитарний стиль забезпечує швидкість прийняття рішень, але може демотивувати співробітників. Демократичний сприяє кращій командній роботі, проте вимагає більше часу на обговорення. Ліберальний стиль дає свободу творчості, але може спричинити втрату контролю. Вибір оптимального стилю залежить від специфіки організації, культури та рівня. Стиль керівництва безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності, визначаючи рівень мотивації, організаційну культуру та здатність компанії до зростання. Вибір оптимального стилю залежить від розміру компанії, її галузі, корпоративної культури та рівня компетентності працівників. Гнучкий підхід, що поєднує різні методи управління, дозволяє підприємствам бути більш конкурентоспроможними та адаптивними до викликів ринку.

Список використаних джерел:

1. Томах В., Дорошенко Т., Тимошенко Ю. Стилі лідерства та їх вплив на управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-149>.
2. Управління персоналом: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / О.М. Шубалий, Н.Т. Рудь, А.І. Гордійчук, І.В. Шубала, М.І. Дзямулич, О.А. Хілуха, П.М. Косінський; за заг. ред. О.М. Шубалого. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 414 с.
3. Швець Г.О. Лідерство як невід'ємна складова ефективного менеджменту. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія: Економічні науки*. 2017. № 33. С. 124–129.
4. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Загинайло В.А. Роль лідерства та комунікацій у забезпеченні розвитку сучасних підприємницьких структур. *Бізнес-інформ*. 2022. № 5. С. 75–83. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-75-83>.